

STANOWISKO
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
z dnia 24 listopada 2015 r.

**w przedmiocie trybu uchwalenia ustawy o zmianie ustawy
o Trybunale Konstytucyjnym**

Krajowa Rada Sądownictwa, wyraża zdecydowaną dezaprobatę wobec przeprowadzonej procedury poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym ze względu na to, że bezsprzecznie została naruszona istota procesu legislacyjnego, a przez to art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z art. 186 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej Krajowa Rada Sądownictwa stoi na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Z tej konstytucyjnej kompetencji należy wyprowadzić uprawnienie Rady do wypowiedania się we wszystkich sprawach dotyczących tego przedmiotu, w tym także do opiniowania projektów ustaw. W procesie legislacyjnym dotyczącym poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym tę kompetencję Krajowej Rady Sądownictwa w zakresie opiniowania projektów aktów prawnych, pominięto.

Należy stanowczo podkreślić, że przedkładanie do zaopiniowania projektów aktów normatywnych o szczególnym znaczeniu dla państwa, niepoprzedzone konsultacjami z obligatoryjnymi podmiotami biorącymi udział w procedurze legislacyjnej oraz przyspieszone uchwalanie nowych regulacji prawnych dotyczących ustroju państwa godzi istotnie w dobro wymiaru sprawiedliwości, nie służy stabilności systemu prawnego oraz w szczególności podważa autorytet i zaufanie do władzy ustawodawczej. Nie ulega także wątpliwości, że tak ważne dla państwa sprawy ustrojowe nie mogą zostać podporządkowane doraźnym interesom ugrupowań politycznych, albowiem podważa to w istotny sposób niezależność Trybunału Konstytucyjnego.

Organy władzy ustawodawczej zwróciły się do Rady o wyrażenie stanowiska w dniu 17 listopada 2015 r., czyli w tym samym dniu, w którym skierowały projekt do I czytania na posiedzeniu Sejmu. Sejm uchwalił nowelizację ustawy o Trybunale Konstytucyjnym 19 listopada 2015 r. Senat przyjął tę nowelizację 20 listopada 2015 r.

W związku z tokiem prac parlamentarnych istotne jest podkreślenie, że Krajowa Rada Sądownictwa jest organem kolegialnym, działającym przez podejmowanie uchwał na posiedzeniach Rady, zaplanowanych z odpowiednim wyprzedzeniem. Aby zatem Krajowa Rada Sądownictwa była w stanie prawidłowo wykonywać powierzone jej konstytucyjne obowiązki, powyższe warunki działania Rady muszą zostać w praktyce spełnione.

Podstawowym warunkiem zapewnienia Radzie rzeczywistej możliwości zaopiniowania projektu aktu prawnego jest przede wszystkim obowiązek przedstawiania Krajowej Radzie Sądownictwa, propozycji zmian aktów prawnych dotyczących sądownictwa w stosownym czasie oraz umożliwienie jej zajęcia stanowiska wobec przedkładanego projektu. Rada zwraca uwagę, że ustawa o Trybunale Konstytucyjnym jest aktem prawnym szczególnej rangi o charakterze ustrojowym. Nie do zaakceptowania jest zatem wprowadzanie zasadniczych zmian tej ustawy w trybie dokonanym przez ustawodawcę, bez ich uprzedniego zaopiniowania przez Radę.

Rada wyraża zaniepokojenie, że istotne zmiany w ustawie ustrojowej zgłaszane są w tak szybkim trybie. Może prowadzić to do wniosku, że nie są one przygotowane pod względem systemowym i wynikają z działań podejmowanych *ad hoc*, które prowadzą do systematycznego naruszenia ustrojowych rozwiązań dotyczących władzy sądowniczej.

W celu uniknięcia w przyszłości podobnych sytuacji, Krajowa Rada Sądownictwa po raz kolejny zwraca uwagę na konieczność przedstawiania Radzie do zaopiniowania projektów zmian ustawodawczych w stosownym terminie – przy uwzględnieniu kolegialnego charakteru Rady i czasu niezbędnego do opracowania opinii w danej sprawie – co pozwoli na prawidłowe wywiązywanie się Rady z ustawowego obowiązku opiniowania projektów aktów normatywnych.

Mając zatem powyższe na uwadze oraz fakt, że posiedzenia plenarne Krajowej Rady Sądownictwa odbywają się przeważnie raz w miesiącu, a przede wszystkim mając na względzie doniosłość poruszanych w przedłożonym projekcie kwestii, niemożliwym było zajęcie stanowiska przez Krajową Radę Sądownictwa w ciągu jednego dnia, skoro w dniu 19 listopada 2015 r. ustawa została uchwalona przez Sejm.